

Leszek POPIK

## ***Odślonięcie pomnika w Suchawie***

### ***Obchody 150. rocznicy***

### ***Powstania Styczniowego***

### ***w powiecie włodawskim***

14 lipca 2013 roku miała miejsce w Suchawie szczególna uroczystość – odsłonięcie i poświęcenie tablicy pamiątkowej dedykowanej Powstańcom Styczniowym walczącym w bitwie pod Suchawą-Wyrykami 6 lipca 1863 r.

Można powiedzieć, że była ona podsumowaniem i punktem kulminacyjnym obchodów 150. rocznicy Powstania Styczniowego organizowanych przez Wydział Edukacji i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego we Włodawie. Głównymi inicjatorami zorganizowania uroczystości właśnie w tym miejscu byli: starosta włodawski Wiesław Holaczuk, ks. Stanisław Dadas – proboszcz Rzymskokatolickiej Parafii Najświętszego Serca Jezusowego we Włodawie, Mieczysław Tokarski – prezes PTTK Oddział we Włodawie, a szczególnie Nadleśnictwo Włodawa z nadleśniczym Andrzejem Kozakiem na czele. To właśnie panu Kozakowi zawdzięczamy piękny kamień, z którego wykonano tablicę, a pracownikom Nadleśnictwa Włodawa z Włodzimierzem Czeżykiem na czele pomoc w przygotowaniu i przeprowadzeniu uroczystości oraz pyszny bigos po jej zakończeniu.

Warto podkreślić, że samo miejsce, na którym stoi tablica również zostało wskazane przez emerytowanego leśniczego Nadleśnictwa Włodawa – Tadeusza Mąkę. Otóż, według jego relacji, w tym miejscu w okresie międzywojennym składano kwiaty ku czci powstańców poległych w bitwie pod Suchawą-Wyrykami. Ponadto Nadleśnictwu Włodawa zawdzięczamy pomysł utworzenia Alei Pamięci Powstańców Styczniowych, którą to zapoczątkowało sadzenie dębów w trakcie uroczystości w Suchawie. Ogromną rolę, podobnie jak podczas poprzednich uroczystości, odegrały pozostałe służby mundurowe licznie przybyłe wraz z pocztami sztandarowymi. Wyjątkowo serdeczne podziękowania należą się także harcerzom ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej wraz z komendantem ich obozu Jarosławem Sabiniarzem. Ponad setka druhów i druchen aktywnie uczestniczyła we wszystkich elementach uroczystości – od mszy świętej rozpoczynając, poprzez wartę honorową przy tablicy pamiątkowej, aż po asystę podczas sadzenia dębów pamięci. Swoją postawą pokazali, że wbrew głosom sceptyków, młodzież dzisiejsza pełna jest ducha patriotyzmu i wartości wypływających z hasła: Bóg, Honor, Ojczyzna. Serdecznie Wam za to dziękuję, zwłaszcza że we wszystkich poprzednich uroczystościach również licznie i aktywnie uczestniczyliście.

Jednocześnie, szczególne podziękowania kieruję do Krzysztofa Pączka, który odegrał wyjątkową rolę, jako współinicjator akcji upamiętniania powstania, a zwłaszcza przy pracach nad tablicą pamiątkową w Horostycie, jak i tą w Suchawie. Obydwie zostały zaprojektowane, a następnie wykonane przez firmę pana Krzysztofa, i każdy kto je widział przyzna, że są przykładem zarówno dużego smaku artystycznego, jak i solidnej rzemieślniczej roboty.

Uroczystości w Suchawie rozpoczęły się mszą świętą w odrestaurowanej właśnie po zeszłorocznym pożarze pięknej kaplicy, w trakcie której porywającą homilię, skierowaną zwłaszcza do młodzieży, wygłosił ks. kapelan Tomasz Kostecki.

Po zakończeniu mszy świętej jej uczestnicy, na czele z orkiestrą i licznymi pocztami sztandarowymi, przeszli pod tablicę pamiątkową, położoną niezwykle malowniczo pomiędzy dwoma wspaniałymi drzewami. Tam od odśpiewania hymnu rozpoczęła się część oficjalna, po



czym Edward Łągwa – wicestarosta włodawski powitał licznie

Nowy Tydzień Włodawski nr 38/415 z  
23-29.09.2013

zgromadzonych i przybyłych gości, z Józefem Zającem Senatorem RP, Waldemarem Podsiadłym reprezentującym Urząd Wojewódzki w Lublinie oraz Stanisławą Rodnik Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na czele. Następnie, pan wicestarosta wraz z

Tadeuszem Rudko – przewodniczącym Rady Powiatu oraz nadleśniczym Andrzejem Kozakiem dokonał odświeżenia tablicy pamiątkowej. Poświęcenia tablicy dokonali wspólnie ks. Stanisław Dadas – proboszcz Rzymskokatolickiej Parafii Najświętszego Serca Jezusowego we Włodawie oraz ks. Jerzy Iganciuk – proboszcz Parafii Prawosławnej Narodzenia Najświętszej Marii Panny we Włodawie.

Po modlitwie w intencji powstańców styczniowych odbyła się uroczystość sadzenia dębów w Alei Pamięci Powstańców Styczniowych, w której uczestniczyło ok. 30 osób, z panem Józefem Zającem Senatorem RP na czele, reprezentujących duchowieństwo, władze samorządowe, służby mundurowe, urzędy i instytucje, stowarzyszenia oraz zasłużone postacie życia lokalnego.

Krótką część artystyczną wykonał chór „Fletnia Pana” oraz orkiestra strażacka. Następnie miałem przyjemność przedstawić rys historyczny mówiący o przyczynach wybuchu oraz przebiegu Powstania Styczniowego.

Po zakończeniu sadzenia dębów minutą ciszy uczciliśmy pamięć powstańców styczniowych, a przybyłe delegacje złożyły kwiaty pod tablicą pamiątkową.

Krótki, ale bardzo interesujący wykład, dotyczący przebiegu bitwy pod Suchawą-Wyrykami, przedstawił pan Mieczysław Tokarski – prezes Oddziału PTTK we Włodawie. Pozwolę sobie przytoczyć kilka cytatów;

*Mijają lata, bitwy z tamtych lat zostały przyćmione przez następne historyczne wydarzenia. Ale czyn naszych przodków zapomnianym być nie może. Dlatego też w 150. rocznicę przypominajmy wydarzenia, postacie, miejsca związane z historią Powstania. Pokazujmy młodzieży mogiły, którymi trzeba się opiekować, uporządkować, odświeżyć tablice pamiątkowe, przeprowadzić uroczystości w rocznice bitew. Okażmy Powstańcom szacunek, zapalmy płomyk pamięci, pójdźmy ich szlakami... Powinniśmy dążyć do tego, aby polska historia łączyła nas wszystkich, przypomniata o tym, co najważniejsze w życiu zbiorowości i każdego z nas. Przykładem takiego myślenia są dzisiejsze uroczystości organizowane w Suchawie(...).*

*„Kapitan Krysiński, naczelnik wojskowy V-go oddziału radzyńskiego, znajdując się w lasach włodawskich nad Bugiem, otrzymawszy wiadomość o wyruszeniu przeciw niemu 4 rot z kozakami z Włodawy, stanął za Suchą Wolą pod Wyrykami na brzegu lasu w dogodnej pozycji oczekując ataku nieprzyjaciela. Jako też niebawem dały się słyszeć strzały pikiet w odległości 3 wiorst. Natychmiast Krysiński wystął 60 ułanów na rekonesans, a sam ruszył na spotkanie nieprzyjaciela. Ten w dwa szwadrony ułanów, których skrzydło zajmowały 2 rotę piechoty i secina kozaków usiłował wdrzeć się do lasu, zajmowanego przez powstańców. Atoli celny ogień strzelców i nadzwyczaj śmiały atak kosynierów, dowodzonych przez Grundmana, spędził ułanów z pola i odebrał moskalom ochotę do dalszego ataku. Moskale, straciwszy 15 zabitych, cofnęli się na wzgórze o 1000 kroków odległe.”(...)*

*Kończąc swoje wystąpienie, zwracam się z apelem do naszych następców – młodzieży*

szkolnej.

*Drodzy Młodzi Przyjaciele!*

*Przed 50 laty, nasze pokolenie końca lat 40. XX wieku –obecnie starszych działaczy, wtedy w wieku zbliżonym do Waszego – brało udział w obchodach 100. rocznicy Powstania Styczniowego. Przez te 50 lat uczestniczyliśmy w obchodach kolejnych rocznic. W pracy programowej przypominaliśmy etos tych jakże tragicznych lat 1863-1864.*

*Dzisiaj, w roku 2013, wspólnie uczestniczymy w obchodach 150. rocznicy. Pamiętajcie, że teraz to Wy rok po roku, będziecie kontynuować nasze działania. To Wy będziecie współtwórcami i uczestnikami Jubileuszu 200-lecia Powstania Styczniowego w 2063 roku.*

*Nie możecie zapominać o bohaterskich żołnierzach- powstańcach, o tych, którzy na Ołtarzu Ojczyzny złożyli swoje życie. O Tych, którym nie dane było założyć rodziny, wychować dzieci i żyć w spokoju, a których jedynym przeznaczeniem był syberyjski śnieg, skrywający ich mogiły... Musicie pamiętać, że jesteście z narodu, który zawsze chciał żyć godnie, w prawdzie, i wolności – wierny dewizie naszych bojowych sztandarów: Bóg, Honor, Ojczyzna,”*

Na zakończenie wicestarosta Edward Łagwa podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania i przeprowadzenia tej pięknej uroczystości. Odśpiewano Rotę, po czym odmaszerowały poczty sztandarowe, harcerze i pozostali uczestnicy uroczystości.

Miłym akcentem było zaproszenie uczestników na bigos ufundowany przez Nadleśnictwo Włodawa, a pysznie przyrządzony przez Zakład Karny we Włodawie.